

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1937 kl. 4 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av väckt motion om central bearbetning av de vid inskrivningsförrättningarna inhämtade hygieniska uppgifterna.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 45, har herr *Myrdal* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att de vid inskrivningsförrättningarna (eventuellt även vid efterföljande värnpliktstjänstgöring) inhämtade hygieniska uppgifterna, kompletterade med vissa lättillgängliga demografiska och sociala uppgifter, årligen underkastas central bearbetning i syfte att på ett mera ingående sätt än för närvarande giva kunskap om befolkningens hälsotillstånd; samt att Kungl. Maj:t behagade, efter särskild utredning, bestämma om den närmare utformningen av denna bearbetning.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttranden över motionen från t. f. chefen för armén, arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, medicinalstyrelsen och statistiska centralbyrån.

**Yttranden
över
motionen.**

Samtliga hörda myndigheter hava tillstyrkt motionärens hemställan.

T. f. chefen för armén har framhållit, bland annat, att de i motionen föreslagna undersökningarna syntes kunna verkställas i anslutning till inskrivningsförrättningarna; att de erforderliga uppgifterna borde upprättas på särskilda, för central bearbetning avsedda kort, enär de militära läkarkorten och värnpliktkorten, som alltid måste vara disponibla vid rullföringsexpeditionerna eller — vid de värnpliktigas tjänstgöring — vid truppförbanden, icke kunde disponeras för här avsett ändamål; att upprättandet av de för central bearbetning avsedda korten lämpligen torde böra och även kunna ske i anslutning till de före inskrivningsförrättningarna verkställda förberedande arbetena; att förandet av nämnda kort syntes kunna ske under pågående läkarundersökning vid varje inskrivningsnämnds sammanträden, varvid även kompletterande uppgifter skulle vara möjliga att erhålla (t. ex. viktuppgift); att arbetet såväl med upprättandet som förandet av de för central bearbetning avsedda korten helt måste utföras av härför särskilt avsedd och i erforderlig grad kvalificerad personal; samt att kontroll och komplettering av ifrågakort i viss utsträckning torde kunna ske genom för-

sorg av vederbörande läkare vid truppförbanden, sedan de vänpliktige inryckt till militär tjänstgöring.

Medicinalstyrelsen har ifrågasatt, om icke efter några års undersökningar det kunde vara tillfyllest, att materialet bearbetades med vissa års mellanrum. Frågan, huruvida bearbetningen skulle ske i statistiska centralbyrån eller i medicinalstyrelsen, eventuellt inom en där organiserad social-hygienisk byrå, syntes böra upptagas till behandling i samband med den allmänna utredningen i ämnet.

Statistiska centralbyrån har uttalat, att ifrågavarande statistik, sedan undersökningsplanen i samråd med de militära och medicinska myndigheterna blivit utformad, borde förläggas till centralbyrån såsom ur statistisk synpunkt bäst lämpad för uppgiften. Härigenom bleve ock kostnaderna för bearbetning och utformning av statistiken i möjligaste mån begränsade. Förläggningen till statistiska centralbyrån underlättade även att i sammanhang med folkräkningarna, som det ju ålåg centralbyrån att utföra, sammanställa de medicinska och hygieniska data med det vid folkräkningen införskaffade materialet till belysning av demografiska och sociala förhållanden.

Utskottet. I likhet med motionären anser utskottet, att här ifrågavarande undersökningar kunna förväntas giva synnerligen värdefulla, vägledande upplysningar för det socialhygieniska arbetet i vårt land, och vill alltså uttala sig för att de vid inskrivningsförrättningarna upprättade s. k. läkarkorten för vinnande av en närmare kännedom om befolkningens hälsotillstånd underkastas central bearbetning.

Några närmare utformade direktiv beträffande planen för undersökningarna torde icke för närvarande kunna eller böra av riksdagen meddelas, utan synas detaljerna i undersökningsplanen, på sätt motionären tänkt sig, böra fastställas efter särskild utredning.

Såsom organ för den centrala bearbetningen nämner motionären förslagsvis statistiska centralbyrån och medicinalstyrelsen. Enligt utskottets mening bör frågan huruvida bearbetningen lämpligen bör ske inom det ena eller andra ämbetsverket upptagas till omprövning vid ovannämnda utredning, och bör därvid jämväl beaktas önskvärdheten av att kostnaderna för bearbetning och utformning av statistiken i möjligaste mån begränsas.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att första kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte föreskriva, att de vid inskrivningsförrättningarna (eventuellt även vid efterföljande värnpliktstjänstgöring) inhämtade hygieniska uppgifterna, kompletterade med vissa lättillgängliga demografiska och sociala uppgifter, skola underkastas central bearbetning i syfte att på ett mera

ingående sätt än för närvarande giva kunskap om befolkningens hälsotillstånd ävensom, efter särskild utredning, bestämma om den närmare utformningen av denna bearbetning.

Stockholm den 27 april 1937.

På utskottets vägnar:

KARL AUG. JOHANSON.

Närvarande: se utskottets utlåtande nr 5.
